

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију: Дана 15.11.2018.године, Наставно-научно веће Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду, именовало је Комисију за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Лазара Павића, под насловом „Развој савременог пословног модела у мотелима у Србији као предиктор иновативности у транзитном туризму“.</p> <p>2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: др Светлана Вукосав, ванредни професор, ужа научна област: Хотелијерство, 23.03.2017. године, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Универзитет у Новом Саду, председник. др Ивана Блешић, ванредни професор, ужа научна област: Хотелијерство, 05.07.2015. године, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Универзитет у Новом Саду, ментор. др Бранислав Неранчић, редовни професор, ужа научна област: Производни и услужни системи, организација и менаџмент, 13.09.2016. године, Факултет техничких наука, Катедра за производне системе, организацију и менаџмент, Универзитет у Новом Саду, ментор. др Милан Ивков, доцент, ужа научна област: Хотелијерство, 11.01.2018. године, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Универзитет у Новом Саду, члан. др Јасна Мاستиловић, научни саветник, ужа научна област: Прехрамбено инжењерство, 07.12.2011. године, Институт за прехрамбене технологије, Универзитет у Новом Саду, члан.</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Лазар, Драгомир, Павић</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 10.03.1989., Ћуприја, Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма мастер академских студија и стечени стручни назив: Природно-математички факултет, Мастер академске студије менаџмента (модул Хотелијерство и модул Туризам), Мастер менаџер (Хотелијерство и Туризам)</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: Година 2013., Доктор наука – Геонауке (туризам)</p> <p>5. Назив факултета, назив мастер рада, научна област и датум одбране: Природно-математички факултет, „Услужна оријентација и мотивација запослених у одабраним мотелима и туристичким агенцијама у Новом Саду и Марибору“, Менаџмент у хотелијерству и Менаџмент туризму, 30.08.2013. године</p> <p>6. Научна област из које је стечено академско звање мастера: Менаџмент</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: „Развој савременог пословног модела у мотелима у Србији као предиктор иновативности у транзитном туризму“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Докторска дисертација Лазара Павића садржи 211 страна, укључујући 8 поглавља, 166 референци, 91 табелу, 2 схеме и 4 прилога.

Поред **Предговора** и **Кључне документацијске информације**, као издвојених делова у раду, докторска дисертација садржи укупно 8 поглавља. Поглавља означавају следеће целине: 1. **Увод** (8 страна), 2. **Теоријски део** (60 страна), 3. **Емпиријски део** (87 страна), 4. **Перспективни део** (6 страна), 5. **Закључна разматрања** (4 стране), 6. **Литература и извори података** (9 страна), 7. **Прилози** (24 стране) и 8. **Биографија** (1 страна).

У **Уводу** су образложене потребе за спровођењем истраживања, истакнуте су основне претпоставке на којима је истраживање засновано. Дефинисан је проблем истраживања, циљеви докторске дисертације, хипотезе докторске дисертације, дефинисане претпоставке и ограничења истраживања, као и коришћене истраживачке методе (**4–11 стр.**).

У **Теоријском делу** докторске дисертације представљени су најважнији појмови који се односе на проблематику истраживања докторске дисертације, а то су: дефиниција мотела као угоститељског објекта, дефиниција пословних модела у угоститељству, дефиниција транзитног туризма, дефиниција појма иновативности у туризму. У овом делу су такође представљена и најважнија теоријска исходишта на основу којих је постављена проблематика истраживања, обрађена у емпиријском делу докторске дисертације, као што су модели за мерење квалитета услуге у мотелима, очекивања гостију и перцепција гостољубивости у мотелима, те менаџмент односа с гостима у мотелској индустрији (**12–72. стр.**).

У **Емпиријском делу** докторске дисертације описана је методологија истраживања. Описане су све истраживачке фазе током процеса истраживања. С обзиром на комплексност истраживачке проблематике целокупног пословног модела, истраживање је било усмерено у четири различита правца: 1. анализа понуде мотела у Србији; 2. анализа резултата добијених методом дубинског интервјуа с менаџерима мотела; 3. анализа резултата добијених анкетним истраживањем очекивања потенцијалних гостију и 4. анализа резултата добијених анкетним истраживањем задовољства гостију мотела у Србији. Представљени су резултати добијени на више начина: методом опажања током боравка кандидата у сваком од мотела у Србији, методом анкетања потенцијалних гостију и гостију који бораве у мотелима у Србији, методом структурираног дубинског интервјуа, као и анализом података који су доступни на Интернет страницама мотела у Србији и у промотивним материјалима мотела. Квалитативни подаци до којих је аутор успео да дође приказани су табеларно (потпоглавља **Анализа понуде мотела у Србији** и **Анализа података добијених методом структурираног интервјуа**), док су за приказ квантитативних података, добијених методом анкетања, коришћене следеће методе статистичке обраде података: дескриптивна статистичка анализа, Колмогоров-Смирнов тест, Кронбах алфа показатељ поузданости, Мен-Витнијев У тест, Крушчал-Волисов Х тест, једноставна дискриминациона анализа, вишеструка дискриминациона анализа, једноставна регресиона анализа, вишеструка регресиона анализа и вишеструка регресиона анализа с вештачким варијаблама. У потпоглављу **Дискусија** су још једном представљене полазне хипотезе истраживања (десет хипотеза), а затим је извршено њихово тестирање. У оквиру овог потпоглавља приказани су најзначајнији резултати до којих је кандидат Лазар Павић дошао у свим деловима своје докторске дисертације. Четири хипотезе докторске дисертације су потврђене, док су остале одбачене. Поред указивања на најзначајније резултате добијене у оквиру истраживања, спроведено је и поређење добијених резултата с резултатима истраживања која су до сада вршена у мотелима као угоститељским објектима. Поређења су првенствено вршена с резултатима истраживања која су спроведена у оквиру страних земаља, услед чињенице да је реч о проблематици који је тек на почетку истраживања у Србији, нарочито у форми истраживања које се спроводи у мотелима у Србији (**73-160. стр.**).

У **Перспективном делу** докторске дисертације сублимирани су сви резултати представљени у теоријском и емпиријском делу докторске дисертације. На основу пословног модела Канвас (енгл. *Canvas*) представљене су заједничке карактеристике постојећег пословног модела у мотелима у Србији. Такође, дате су и конкретне препоруке за унапређење и развој новог

пословног модела за свако од девет поља у пословном моделу.

У оквиру поглавља **Закључна разматрања** истакнуте су практичне импликације резултата као и ограничења истраживања, заједно са указивањем на препоруке за спровођење даљих студија (168-171. стр.).

Поглавље **Литература и извори података** се састоји од укупно 166 извора литературе, првенствено страних, али и домаћих аутора, као и мањег броја Веб сајтова (172-181. стр.).

У поглављу **Прилози** представљене су четири различите групе прилога, односно инструмената за прикупљање података који су коришћени у Емпиријском делу докторске дисертације. То су: Лист за опажање (Прилог 1), Анкетни упитник за мерење очекивања потенцијалних гостију мотела у Србији (Прилог 2), Анкетни упитник за мерење задовољства гостију мотела у Србији (Прилог 3) и Структурирани дубински интервју за менаџере мотела у Србији (Прилог 4) (182-206. стр.).

У последњем поглављу приказане су информације које се односе на **Биографију** аутора, Лазара Павића (207. стр.).

На основу свега изложеног, Комисија је позитивно оценила све делове докторске дисертације.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Наслов дисертације је јасно и прецизно формулисан и у складу је с проблематиком и садржајем саме дисертације. Кроз наслов су представљене основне релације за које се очекује да ће дати одговор на истраживачка питања постављена у докторској дисертацији (Развој савременог пословног модела у мотелима у Србији као предиктор иновативности у транзитном туризму).

Увод. У овом поглављу описан је значај мотела као угоститељских објеката за смештај. Такође, наглашени су основи конструкти који представљају предмет истраживања (транзитни туризам, пословни модели, гости мотела и начин одлучивања о избору услуге смештаја). У уводу је образложена потреба за спровођењем истраживања, односно истакнут је значај повезаности између различитих аспеката истраживања. У наставку су детаљно приказани и образложени постављени проблем и предмет истраживања докторске дисертације, заједно с указивањем на значај који резултати истраживања могу имати у теорији и пракси. Указано је и то да је ово прво истраживање у коме је приказана проблематика пословања мотела као угоститељских објеката у Србији. Истраживање сублимира употребу више истраживачких метода карактеристичних за друштвене науке. У овом делу докторске дисертације јасно се указани циљеви истраживања докторске дисертације Лазара Павића, који су подељени у две групе: циљеви у теоријском делу докторске дисертације и циљеви у емпиријском делу докторске дисертације. Као основни циљ дисертације истиче се приказ резултата више емпиријских истраживања спроведених у оквиру мотела у Србији, упоредо с омогућавањем теоријске дискусије, ради обезбеђивања увида у постојеће пословне моделе заступљене у мотелима у Србији. У наставку је представљено 10 хипотеза које су тестиране у оквиру докторске дисертације. Аутор у уводном делу докторске дисертације јасно износи претпоставке и ограничења самог истраживања, која се пре свега односе на узорак, ограничен број анализираних фактора који се односи на очекивања гостију у мотелима, ограничење у смислу географског простора истраживања (Србија), као и доступности података. Аутор на крају уводног дела докторске дисертације јасно износи методе које су коришћене у истраживању, а то су: историјска метода при изучавању свеукупне грађе, теренско истраживање, аналитичка метода, статистичка метода, интервју, компаративна метода, дескриптивна метода, метода критичности и хипотетичко-дедуктивна метода.

Теоријски део. У теоријском делу докторске дисертације кандидат је систематично представио основна теоријска полазишта на којима су базирана емпиријска истраживања. Ово поглавље дисертације чине следећа потпоглавља: **Мотел као угоститељски објекат за смештај кроз историју, Пословни модели у угоститељству, Иновативност и иновирање пословних модела у угоститељству, Транзитни туризам, Модели за мерење квалитета услуге у мотелима, Очекивања гостију и перцепција гостољубивости у мотелима те Менаџмент односа с гостима у мотелског индустрији.** Теоријски део започиње причом о историјском развоју мотела као угоститељског објекта (потпоглавље **Мотел као угоститељски објекат за смештај кроз историју**), где кандидат износи све битне етапе које су мотели прошли кроз свој историјски развој, почевши од 1925. године до данас. Кандидат након тога јасно представља све специфичности које имају мотели као угоститељски објекти за смештај, као и перспективе и нове

правце развоја мотела као угоститељских објеката за смештај. Ово потпоглавље завршава се представљањем ситуације у мотелима у Србији и јасним дефинисањем стандарда према постојећим правилницима који регулишу угоститељску делатност у Србији. У следећем потпоглављу теоријског дела докторске дисертације Лазара Павића (**Пословни модели у угоститељству**) направљен је критички преглед релевантне литературе која се бави проблематиком пословних модела. Аутор наводи три перспективе досадашњих проучавања пословних модела, при чему се у докторској дисертацији усмерава на организацијску и стратешку перспективу. Потпоглавље завршава детаљним представљањем тренутно најактуелније теорије пословног модела Канвас (енгл. *Canvas*) и теоријски детаљно дефинише сваки од девет елемената овог предлога пословног модела: Сегменти купаца, Предлог вредности, Канали, Односи с клијентима, Извори прихода, Кључни ресурси, Кључне активности, Кључна партнерства и Структура трошкова. У следећем потпоглављу (**Иновативност и иновирање пословних модела у угоститељству**) кандидат се бави питањем иновативности у угоститељству, усмеравајући се пре свега на пословне моделе и два приступа њиховог иновирања: дизајнирање новог пословног модела и реконфигурацију постојећег пословног модела. У наредног потпоглављу (**Транзитни туризам**) сублимиране су најважније теоријске одреднице које се баве проблематиком транзитног туризма и његовог дефинисања. У радовима који су се бавили овом проблематиком додатно је истакнут значај који има материјална база у транзитном туризму, као и потенцијал коридора Е-75 кроз Србију. Такође значај транзитног туризма истакнут је и у Стратегији развоја туризма Републике Србије за период од 2016. до 2025. године, у којој је наглашен недостатак квалитетних мотела у Србији. Тиме је још једном потврђена актуелност и значај проблематике која је представљена у докторској дисертацији кандидата Лазара Павића. У наставку овог потпоглавља, аутор даје значајне одреднице које су до сада дефинисале транзитне туристе и/или госте мотела. Истакнут је проблем такозване „невидљивости“ транзитног туризма због честог одсуства коришћења услуге смештаја од стране транзитних туриста. Такође, укратко су представљени и главни мотиви посете ове врсте туриста и њихове предности у односе на тзв. стационарне туристе. У наредном потпоглављу под насловом **Модели за мерење квалитета услуге у мотелима** аутор сублимира резултате најважнијих истраживања спроведених у мотелима у иностранству, а која се односе на проблематику мерења квалитета услуге у мотелима. Истакнуте су најважније варијабле које се појављују у досадашњим истраживањима, а то су: бихевиоралне намере корисника услуга односно намереавано понашање, задовољство корисника, свеобухватно задовољство, вредност, цена и квалитет услуге. Аутор у наставку даје критички поглед на моделе за мерење квалитета услуге који на квалитет гледају као на рефлективни односно формативни конструкт: SERVQUAL, SERVPERF, SCSB, CSI, као и Decomposed CSI. У наредном потпоглављу (**Очекивања гостију и перцепција гостољубивости у мотелима**) аутор критички представља очекивања гостију у угоститељским објектима као полазиште за стварање квалитетне понуде. Истакнут је значај тзв. комерцијалних аспеката гостољубивости и начина на који их гости перципирају, али и аутентичности као фактора константне иновативности у угоститељству. У последњем потпоглављу теоријског дела докторске дисертације (**Менаџмент односа с гостима у мотелској индустрији**) аутор износи значај концепта управљања односа с клијентима (енгл. *CRM – Customer Relationship Management*) и директне финансијске користи коју може донети примена оваквог концепта пословања у предузећима. Аутор критички представља и резултате истраживања на подручју угоститељства у иностранству, као и све фазе кроз које један угоститељски објекат мора проћи приликом развоја оваквог концепта пословања: планирање односа с гостима, интеракција, маркетинг односа и константно и циљано информисање.

Емпиријски део. У овом делу докторске дисертације детаљно је објашњена примењена методологија истраживања. Такође, представљен је и процес израде докторске дисертације кроз фазе. С обзиром да је у емпиријском делу докторске дисертације коришћено више истраживачких метода, емпиријски део садржи следећа потпоглавља: **Анализа понуде мотела у Србији**, **Анализа података добијених методом структурираног интервјуа** и **Анализа резултата добијених анкетним истраживањем**. Последње потпоглавље подељено је на резултате два анкетна истраживања: **Резултати добијени анкетирањем потенцијалних гостију мотела** и **Анализа резултата задовољства гостију услугама мотела у Србији**. Емпиријски део се завршава потпоглављем **Дискусија**, у коме је тестирано 10 хипотеза на основу сублимираних резултата истраживања. У првом потпоглављу емпиријског дела докторске

дисертације кандидата Лазара Павића (*Анализа понуде мотела у Србији*) анализирани су подаци до којих је аутор дошао на више начина: кабинетским истраживањем путем Интернета, анализом промотивних материјала мотела и Веб сајтова мотела, као и методом опажања које је аутор спровео у сваком од угоститељских објеката. Користећи Медликов концепт хотелског производа, аутор дефинише карактеристике новог концепта – мотелског производа Србије. За свих осам категорисаних мотела у Србији табеларно су представљене следеће карактеристике њиховог мотелског производа: Локација, Услови и погодности материјалног карактера, Услуге – стил и начин пружања и Цена, док је Имиџ као компонента мотелског производа посредно истражен методом анкетног истраживања. На овај начин аутор је систематично истражио понуду мотела у Србији, податке који су у наставку рада били од изузетног значаја за давање предлога за иновирање постојећег пословног модела. Наредно потпоглавље (*Анализа података добијених методом структурираног дубинског интервјуа*) доноси резултате спроведених интервјуа са свим менаџерима у мотелима у Србији. На нивоу статистичке популације аутор је дошао до одговора на 27 питања која су креирана у складу с дефиницијом пословног модела Канвас. На тај начин аутор је дошао до изузетно важних података који се односе на постојеће пословне моделе и добио општи утисак на какав начин менаџери мотела гледају на постојеће пословање објеката којима управљају. Резултати су указали на одсуство стратешког плана пословања мотела као угоститељских објеката, као и на одсуство кључних партнерстава приликом пословања. Аутор је на овај начин придобио општу слику која описује постојеће пословне моделе из видика менаџмента. Потпоглавље *Анализа резултата добијених анкетним истраживањем* доноси резултате два анкетна истраживања. Прво истраживање спроведено је путем Интернета међу потенцијалним гостима мотела у Србији на узорку од 237 испитаника, док је у другом истраживању учествовало 240 гостију мотела у Србији (коришћен је стратификовани узорак, односно по 30 испитаника у сваком од осам мотела у Србији) током теренског истраживања кандидата. Подаци прикупљени анкетним истраживањем су обрађивани коришћењем програма IBM SPSS 24.0. Кандидат је приликом обраде података, поред дескриптивне статистике, провере поузданости скала, нормалности дистрибуције података, Мен-Витнијевог У теста и Крушкар-Волисовог Х теста, користио и сложене статистичке методе – једноставну дискриминациону анализу, вишеструку дискриминациону анализу, једноставну и вишеструку регресиону анализу генералних линеарних модела, као и регресиону анализу с вештачким варијаблама, што даје посебну вредност овом истраживању. Резултати истраживања су систематично и коректно приказани, где је кандидат Лазар Павић показао вештину адекватне припреме и анализе прикупљених података. Спроведеним статистичким анализама остварен је циљ истраживања и одговорено је на већину постављених хипотеза. Кључни налази добијени су коришћењем дискриминационе анализе, као и регресионе анализе генералних линеарних модела и регресионе анализе с вештачким варијаблама, али и Мен-Витнијевог У теста и Крушкар-Волисовог Х теста. Кандидат је у анкетном истраживању међу потенцијалним гостима јасно издвојио 14 димензија очекивања гостију од боравка у мотелу, након чега су утврђене статистички значајне разлике између група подузорака с различитим социо-демографским карактеристика (Пол, Старосна категорија, Месечни приход, Радни статус, Брачни статус, Земља порекла, Место одрастања, Разлог путовања, образовање). Након тога, помоћу методе једноставне дискриминационе анализе аутор је утврдио како различите димензије очекивања варирају међу потенцијалним гостима који путују из пословних разлога и потенцијалним гостима који путују из приватних разлога. Аутор је утврдио да су то следеће димензије очекивања: Квалитет хране, Професионалност особља и Комуникација. Применом методе вишеструке дискриминационе анализе аутор је дошао до закључка да на преферирану услугу потенцијалних гостију мотела у Србији највише утичу очекивања везана за Професионалност особља, Тачност резервације, Комуникацију с особљем и Добру звучна изолацију собе. Ове димензије су од највећег значаја потенцијалним гостима који би као преферирану услугу користили ноћење с доручком, од средњег значаја гостима који би као преферирану услугу користили полупансион, док су од најмањег значаја гостима који би као преферирану услугу користили дневни одмор. У другом анкетном истраживању, аутор је користио претходно представљених 14 димензија очекивања гостију, које су у овом истраживању стављене у контекст мерења задовољства гостију који су боравили у мотелима у Србији. Анкетни упитник за мерење задовољства гостију проширен је додатним димензијама које су у регресионим моделима коришћене као зависне варијабле: Целокупни квалитет услуге, Вредност, Целокупно задовољство и Бихевиоралне намере. У првој

фази истраживања испитана је поузданост свих коришћених конструктора методом Кронбах алфа, након чега су утврђене статистички значајне разлике у задовољству гостију услугама мотела између подзорака с различитим социо-демографским карактеристика (Пол, Старосна категорија, Месечни приход, Радни статус, Брачни статус, Земља порекла, Место одрастања, Разлог путовања, образовање) помоћу Мен-Витнијевог У теста и Крушчал-Волисовог Х теста. Користећи методу једноставне регресионе анализе аутор је утврдио да постоји зависност између варијабли Целокупни квалитет услуге и Вредност, као и између варијабли Вредност и Бихевиоралне намере. Вишеструка регресиона анализа је омогућила да аутор дође до закључка да на целокупно задовољство услугама мотела у Србији највише утичу задовољство опипљивим елементима мотела, паркингом, одсуством буке у соби, безбедношћу, комуникацијом с мотелом и користима које гости имају од повезивања с мотелом. У наставку, аутор је у постојећи регресиони модел укључио додатне вештачке варијабле како би утврдио које од варијабли које описују социо-демографски профил испитаника имају статистички значајан утицај на целокупно задовољство услугама мотела у Србији. Аутор је утврдио да је од дихотомних варијабли то једино разлог путовања, док је од осталих вештачких варијабли утврђен статички значајан утицај варијабли Старост, Радни статус и Брачни статус. У последњем потпоглављу емпиријског дела докторске дисертације кандидата Лазара Павића (*Дискусија*) су на детаљан начин интерпретирани резултати добијени помоћу свих претходно поменутих метода квалитативног и квантитативног истраживања. Тако су у овом поглављу сумирани сви добијени резултати према постављеним хипотезама, с посебним освртом на импликације резултата истраживања у теорији и пракси. Такође, интерпретација добијених резултата који се тичу задовољства гостију и очекивања гостију, као и пословним моделима у угоститељству, обогаћена је и поређењем с налазима релевантних постојећих истраживања из области угоститељства, спроведених у оквиру иностраних земаља.

Научни допринос овог поглавља је велики, с обзиром на то да је кандидат испитивао проблематику која још увек нису довољно истражена у угоститељском сектору Србије. Ова докторска дисертација такође испитује и комбинацију конструктора који се нису до сада на тај начин обрађивали у иностраној и домаћој литератури, чиме су превазиђени одређени недостаци (празнине) у теорији. Вредност овог истраживања огледа се и у томе што је за проучавање проблематике пословних модела у мотелима у Србији кандидат Лазар Павић комбиновао квантитативни и квалитативни приступ, трудећи се да при томе истражи пословне моделе из видика више битних актера у креирању мотелског производа односно понуде мотела: потенцијалних гостију, гостију који бораве у мотелима, менаџера, материјала представљеног у промотивним материјалима мотела у комбинацији с објективно спроведеним опажањем и стручно вреднованим добијеним резултатима.

Перспективни део. У овом делу докторске дисертације извршена је сублимација свих резултата који су представљени у теоријском и емпиријском делу дисертације. Користећи предлог пословног модела Канвас, аутор вреднује добијене резултате и тиме описује заједничке одлике постојећих пословних модела у мотелима у Србији. Табеларно су приказани резултати који описују свих девет елемената пословног модела. У свакој од табела у овом поглављу аутор даје конкретне савете како иновирати постојеће пословне моделе у мотелима у Србији како би се постигла већа иновативност, задовољство гостију, а самим тим и остварио бољи пословни резултат предузећа. Овај део докторске дисертације кандидата уједно представља оригиналан и изворни научни допринос, али истовремено даје и основу за практичну примену приликом процеса руковођења мотелима и развијања стратешких смерница за даље пословање.

Закључна разматрања. У оквиру овог поглавља заокружена је прича и извучена синтеза целокупне докторске дисертације. Такође, у овом поглављу кандидат Лазар Павић указује и на ограничења студије, као и на предлоге за будућа истраживања којим би се та ограничења могла превазићи. Наравно, кандидат је још једном на основу истраживања које је спровео за потребе писања своје докторске дисертације јасно указао и на то како добијени резултати могу да се искористе у пракси менаџмента у угоститељству.

Литература и извори података. Ово поглавље обухвата укупно 166 извора литературе. У раду је претежно коришћена инострана литература, посебно за потребе дефинисања основних конструктора укључених у истраживање као и прегледа досадашњих истраживања повезаних с овом тематиком.

Прилози. У оквиру овог поглавља дата су четири различита прилога. То су заправо прикази свих

инструментата за прикупљање података у оквиру ове докторске дисертације: Лист за опажање (Прилог 1), Анкетни упитник за мерење очекивања потенцијалних гостију мотела у Србији (Прилог 2), Анкетни упитник за мерење задовољства гостију мотела у Србији (Прилог 3) и Структурирани дубински интервју за менаџере мотела у Србији (Прилог 4).

У склопу последњег поглавља своје докторске дисертације (**Биографија**), кандидат Лазар Павић укратко наводи релевантне податке из своје биографије.

На основу свега изложеног, Комисија је позитивно оценила све делове докторске дисертације.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са ISI листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке или радове који могу заменити овај услов до 01.јануара 2012. године. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

1. **Pavić, L., Blešić, I., Nerandžić, B., Vukosav, S., Mumel, D.** (2018). Motels in Serbia – what do potential guests expect?. *Industrija*, 46(2), 65–76. Област: Економија и организационе науке. DOI: 10.5937/industrija46-16578. (M24)

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Ова докторска дисертација представља једно од почетних истраживања проблематике пословних модела у угоститељству, али и прво које се бави проблематиком пословања мотела у Србији уопште. Такође, реч је о првом истраживању које је спроведено у мотелима у Србији, а које на јединствен начин повезује више аспеката пословања мотела кроз коришћење више различитих квантитативних и квалитативних метода карактеристичних за истраживања у друштвеним наукама: опажање, структурирани дубински интервју и анкетирање. Истраживања која на овај начин повезују више аспеката пословања мотела као угоститељских објеката нису уочена ни у истраживањима спроведеним у оквиру угоститељског сектора других земаља. Резултати спроведених истраживања у оквиру докторске дисертације кандидата Лазара Павића омогућавају практичну имплементацију једног дела Стратегија развоја туризма Републике Србије за период од 2016. до 2025. године, с обзиром да позиционирају мотеле као репрезентативне угоститељске објекте за смештај транзитних туриста. Резултати представљени у овој докторској дисертацији представљају одлично исходиште за реконфигурацију постојећих пословних модела у мотелима у Србији, али истовремено и добро полазиште за креирање нових пословних модела у нових мотелима у Србији, за којима је у поменутој стратегији исказана потреба.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

У тези су адекватно представљени квантитативни и квалитативни подаци, проверена је нормалност дистрибуције свих варијабли. За сваку коришћену скалу приказани су индикатори поузданости у виду Кронбах алфа коефицијената, док је нормалност дистрибуције за све варијабле проверена коришћењем Колмогоров-Смирновог теста. Кандидат Лазар Павић је на јасан начин тумачио резултате истраживања и целокупни рад на докторској дисертацији се може сматрати адекватним. Добијени резултати су тумачени на јасан и недвосмислен начин, а на основу њих су изведени утемељени закључци који одговарају предмету студије и пружају одговоре на постављена истраживачка питања. Резултати рада су уверљиви, научно оправдани и подржани бројним изворима научне литературе. Такође, резултати добијени током рада на дисертацији обрађени су помоћу адекватних статистичких метода. Литература коју је кандидат користио за потребе писања своје докторске дисертације је обимна, савремена и релевантна за тему истраживања. На основу начина приказивања прикупљених података и њиховог тумачења, може се

констатовати да рад садржи оригиналне научне резултате који у потпуности задовољавају захтеве на нивоу докторске дисертације. Све употребљене статистичке анализе, као и сам приказ квантитативних резултата су коректно и адекватно спроведени и образложени, те се и овај део анализе сматра задовољавајућим и детаљним. Такође, резултати квалитативних истраживања јасно су представљени у табелама уз одговарајуће интерпретације добијених резултата, чиме је кандидат показао завидан степен познавања квантитативне и квалитативне методологије истраживања у друштвеним наукама. Сви добијени резултати повезани су са постављеним хипотезама, те се потврђује примена и смисленост добијених налаза. Кандидат даје конкретне препоруке за будућа истраживања и примену добијених резултата у пракси и тиме показује да је ова теза својеврстан научни допринос разумевању проблематике пословних модела у мотелима у Србији. Приказ и сублимирано тумачење свих резултата у потпоглављу *Дискусија*, као и у *Перспективном делу* докторске дисертације кандидата Лазара Павића, као и начин на који су донети закључци, у потпуности задовољавају све критеријуме једне докторске дисертације.

Напомена: докторска дисертација је у библиотеци ПМФ-а прошла проверу плагијарности применом софтвера iThenticate, који је показао да “similarity index” износи 6% (према упутству произвођача све вредности испод 15% представљају оригиналан рад).

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме: Докторска дисертација **Лазара Павића** је написана у складу с образложењем наведеним у пријави теме.
2. Да ли дисертација садржи све битне елементе: Докторска дисертација **Лазара Павића** садржи све битне елементе оригиналног научног рада из области менаџмента у хотелијерству (са детаљнијим освртом на пословне моделе у угоститељству, очекивања и задовољство гостију и транзитни туризам).
3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци: Ова докторска дисертација представља почетно истраживање проблематике пословних модела у угоститељству у Србији и прво истраживање које је до сада спроведено у мотелима у Србији. Поред тога, у странијој литератури присутан је мањи број истраживања који се бави проблематиком квалитета услуге у мотелима. Ипак, нити у странијој литератури, нити у домаћој литератури нису уочена истраживања која свеобухватно обједињују све аспекте једног пословног модела у мотелима. Дакле, у литератури се не проналазе радови који применом комплекснијих истраживачких техника и комбинацијом квантитативних и квалитативних истраживачких метода обједињују све аспекте пословања мотела као угоститељских објеката, на начин који је представљен у докторској дисертацији кандидата Лазара Павића. Због тога ова докторска дисертација представља значајан допринос научној литератури с подручја менаџмента у хотелијерству.
Ово је прво истраживање у мотелима које је истовремено вршено на више различитих узорака: менаџери мотела у Србији, потенцијални гости мотела у Србији, као и гости који бораве у мотелима у тренутку анкетања. Уз додатно спровођење теренског истраживања путем методе опажања, као и анализом података добијених на друге начине (Интернет, промотивни материјали мотела, Веб сајтови мотела) сублимирана је комплексна проблематика пословних модела у угоститељству и тиме постављени темељи за даља истраживања у овој области. Прегходних истраживања која су се бавила сличном проблематиком у мотелима у Србији није било. Резултати истраживања ове докторске дисертације стога пружају важан допринос науци, али и угоститељској пракси, пре свега због обезбеђивања базе података која даје смернице менаџменту мотела, уколико жели да побољша своје пословне резултате. Резултати показују да је основа на којој треба градити савремени пословни модел у рукама менаџмента, који најпре мора да изабере стратешко усмерење и циљне сегменте, а затим да с њима гради односе који су засновани на дугорочном разумевању и поверењу.

4.	Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања: Увидом у докторску дисертацију кандидата Лазара Павића и детаљним прегледом свих резултата, комисија није уочила недостатке који би утицали на резултате истраживања и закључке рада.
X	ПРЕДЛОГ:
	На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:
-	На основу сагледавања и вредновања докторске дисертације у целини кандидата Лазара Павића под називом „ Развој савременог пословног модела у мотелима у Србији као предиктор иновативности у транзитном туризму “, Комисија позитивно оцењује претходно наведену дисертацију и предлаже Наставно-научном већу Природно-математичког факултета, Универзитета у Новом Саду да прихвати позитивну оцену и одобри кандидату да докторску дисертацију јавно одбрани.

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

У Новом Саду, 28.11.2018. године

др Светлана Вукосав, ванредни професор,
Природно-математички факултет у Новом Саду,
председник

др Ивана Блешић, ванредни професор
Природно-математички факултет у Новом Саду, ментор

др Бранислав Неранчић, редовни професор,
Факултет техничких наука у Новом Саду, ментор

др Милан Ивков, доцент,
Природно-математички факултет у Новом Саду, члан

др Јасна Мاستиловић, научни саветник,
Институт за прехранбене технологије у Новом Саду, члан